

LAZERINĖ DIAGNOSTIKA IR ENDOMETRITO GYDYMAS

V.A. SINIAJEV

T.V. KRYLOVA

„STP“ įmonė, Nižnij Novgorodo m.

Metritai – uždegiminiai procesai gimdoje – pastebimi dažnai. Priklausomai nuo to, kokia šio organo gleivinė yra pažeidžiama, nustatomos kelios uždegimų rūšys: *endometritas* – gimdos gleivinės uždegimas, *miometritas* – raumenų gleivinės uždegimas ir *perimetritas* – serozinės gimdos gleivinės uždegimas. Reikia pažymėti, kad šis skirstymas yra faktiškai sąlyginis, nes yra sunku įsivaizduoti, kad uždegimo vystymosi metu endometrijoje neįtraukiama į procesą ir gimdos raumenų gleivinė. Tai patvirtina visų metritų formų gimdos susitraukimo pažeidimų faktas. Kliniškai dažnai yra neįmanoma nustatyti, koks gimdos sluoksnis yra pažeistas, todėl kiekvieną gimdos uždegimą mes vadiname endometritu.

Endometritai kyla dėl gleivinės traumų arba dėl infekcijų. Mikrobai patenka į lytinius organus per apseklinimą, vaginalinį tyrimą, nuo patiesalo ir priežiūros priemonių. Gimdos uždegimas gali vystytis kaip makšties ir gimdos kaklelio, tiesiosios žarnos, šlapimo pūslės uždegiminio proceso išsiplėtimo rezultatas. Mikrobai gali atsirasti hematogeniniu arba limfogeniniu keliu, dėl vidaus organų ir pieninės liaukos ligų.

Endometritas, ypač subklinikinis arba slapto formos, yra toks susirgimas, kuris gyvulių augintojams daro didelę ekonominę žalą, todėl operatyvi ir tiksli diagnostika, kokybiškas gydymas bei endometrito profilaktika turi tam tikrą reikšmę. Reikia pažymėti, kad pagal įvairių šalių veterinarinių tarnybų duomenis, skirtinga endometrito forma serga iki 70% karvių ir paršavedžių.

Gyvūnams, sergantiems klinicine ligos forma, būdingos tam tikros gimdos išskyros bei yra stebimi tokie simptomai: prislėgta būseną, silpnumas, kūno temperatūros padidėjimas, pulso kvėpavimo dažnėjimas, apetito praradimas, hipotonija ir prieskrandžių atonija, kartais viduriavimai. Gyvulys staugia, lanksto nugarą, stovi šlapinimosi pozoje. Diagnostika neturi sunkumų.

Lėtinis slaptas endometritas neturi aiškiai išreikštų klinikinių požymių, jį galima atpažinti pagal daugybę bevaisių apseklinimų, pagal išskyras su pūliais per rujojimą, taip pat citologinių, fizikos cheminių, biologinių ir hormoninių diagnostikos metodų pagalba. Kai endometritas yra nustatytas, toliau vykdomas medikamentinis gydymas. Tai yra tradicinis kelias.

Esamiems medicinos diagnostikos ir gydymo trūkumams galima priskirti:

- papildomus diagnostikos ir gydymo mokesčius;
- žymias darbo sąnaudas ir specialius reikalavimus personalui;
- netikslius diagnostikos metodus;
- aukštą recidyvų tikimybę, naudojant medikamentus dėl imuninės sistemos susilpnėjimo;
- diagnostinių ir gydymo procedūrų su nuostolių padidėjimu trukmę;
- papildomos profilaktinių darbų išlaidas.

Kai norite pasirinkti diagnostikos ir gydymo metodiką, reikia atsižvelgti į tai, kad yra pavojingas ne pats endometritas, o jo tiesioginės ir netiesioginės pasekmės: nevaisingumas, abortai, neproduktyvaus laikotarpio padidėjimas, išlaidos už pakartotiną apvaisinimą, silpni jaunikliai, pieno ir mėsos kokybės bei kiekio sumažinimas.

Nuo 1994 m. gyvulių augintojams buvo pasiūlyti nauji gyvūnų išlaikymo ir auginimo metodai, kurių pagrindas yra pastovus masinis specialių lazerinių aparatų naudojimas. „STP“ markės lazerinių aparatų taikymas trylikos metų laikotarpiu be kitų veiksmų yra ir sukauptos patirties gyvulininkystės srityje pritaikant lazerius endometrito gydymui rezultatas.

Pagal RF žemės ūkio Ministerijos veterinarijos Departamento duomenis, kurie pagrįsti oficialiomis statistikos ataskaitomis, endometritų gydymo „STP“ lazeriniais aparatais efektyvumas (be medikamentų naudojimo) visuose Rusijos regionuose yra nuo 92 iki 100%.

Pagrindinis lazerinių metodų pranašumas yra tas, kad diagnostika ir gydymas yra vykdomi vienu metu, be to, diagnostikos tikslumas yra beveik 100%, kai yra aukštas gydymo efektyvumas.

Įvairių tyrimų metu buvo nustatyta, kad po 1-2 gimdos projekcijos apdorojimo minučių lazeriniu spinduliu gyvuliui, sergančiam endometritu, prasideda gausus eksudato išsiliejimas – subklinikinė forma pereina į ryškiai išreikštą klinikinę formą. Pats paprasčiausias būdas – gyvulio apdorojimas, kai yra endometrito netiesioginių požymių įtarimas (nevaisingumas, abortas, bendri požymiai ir t. t.). Bet šis paprastas būdas yra mažai efektyvus, nes žala jau yra patirta.

Dar vieni tyrimai rodo tai, kad po 2-3 gyvulių apdorojimo kartų, po 1-2 minučių prieš apvaisinimą, apvaisinimo procentas tampa daug efektyvesnis. Lazerinis spindulys leidžia diagnozuoti slaptą endometritą, taip pat jį pašalinti per ypač trumpą laiką. Be to, lazerinis apdorojimas pašalina visas nevaisingumo priežastis, jeigu dauginimosi organuose nėra jokių grįžtamųjų pasikeitimų. Lazerinis veikimas prieš gimdymą (2-3 seansai po 1-2 minutes per dieną), pirma, optimizuoja gimdymo procesą, o antra, žymiai sumažina komplikacijų riziką po gimdymo (endometritą, nuovalos užlaikymą ir t. t.).

Pats efektyviausias metodas yra pastovus profilaktinis bandos apdorojimas lazeriniu spinduliu. Kai yra taikoma ši sistema, vienu metu yra vykdoma ir diagnostika, ir gydymas, ir endometrito bei kitų ligų profilaktika.

Paskutiniai trejų metų tyrimai įvairiose Europos šalyse parodė, kad per KRS apdorojimą po 2 minutes 2-3 kartus per savaitę (aparatas „STP-99“) susirgimas endometritu sumažėja nuo 25-30% iki 1-2%, apvaisinimas yra net 95-98%, nuovalos užlaikymo nėra.

Lazeris taip pat leidžia įgyvendinti ankstyvo nėštumo diagnostiką. Metodika yra paprasta: 19-20 dieną po apvaisinimo, per 2 –jų minučių laikotarpį yra apdorojama gimdos sritis. Jeigu per dvi dienas atsiranda išreikštos „medžioklės“ savybės – gyvūnas nėra apvaisintas. Šiuo atveju yra atliekamas papildomas apdorojimo seansas ir pakartotinas apvaisinimas. Po 19-20 dienų bandymas yra kartojamas. Jeigu apvaisinimas vėl neįvyko, yra 95-98% tikimybė, kad gyvūnas yra nevaisingas ir jį tikslinga išbrokuoti.

Jeigu gyvūnas per bandymą neatėjo į „medžioklę“ – yra 97% tikimybė, kad yra nėštumas. Papildoma informacija: nurodyti procentai yra skaičiuoti, remiantis 1000 tyrimų su tolesne tradicinių metodų patikimumo kontrole.

Tokiu būdu, lazerinė technologija, kuri naudojama endometritui gydyti, yra ne tik tikslesnė ir paprastesnė atlikimo požiūriu, bet ir žymiai pelningesnė.

Pastaba: šiame straipsnyje yra nurodomi galutiniai apibendrinti RF ir kitų užsienio šalių duomenys. Atskirų regionų ir ūkių susirgimų, diagnostikos tikslumo ir lazerinio efektyvumo statistika yra apytiksliai vienoda.